

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunei Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare în fiecare Dumineca.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Evangelia dela Mateiu 21, 33 – 42.

Zis' a Domnul pilda aceasta: „Era un om stăpân de casă, carele a sădit vie, și cu gard l'a îngrădit, și a săpat într'insa teasc, și a zidit turn, și o-a dat lucrătorilor, și s'a dus departe.

Și când s'a apropiat vremea rodurilor, a trimis slugile sale la lucrători să ia rodurile ei. Iară lucrătorii prinzând pe slugile lui, pe unul l'au bătut, și pe altul l'au omorât, iară pe altul cu pietrii l'au ucis, și iarăși a trimis alte slugi, mai multe decât cele dintâi, și au făcut lor asemenea. Iară mai pe urmă a trimis la ei pe fiul său, zicând: se vor rușina de fiul meu. Iară lucrătorii văzând pe fiul

au zis între sine: acesta este moșteanul, veniți să-l omorâm și să ținem moșia lui. Și prinzându-l pe el, l'au scos afară din vie, și l'au omorât.

Deci când va veni stăpânul viei, ce va face lucrătorilor acelora? „Zis' au ei lui: „pe cei răi rău i-i va pierde, și via o va da altor lucrători, cări vor da lui rodurile în vremile sale. „Zis' a lor Isus: „au nici odata n'ați cetit în scripturi: piatra, care nu o'au socotit ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului, dela Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii nostri? . . .“

Dumnezeu Creatorul.

Atotputernicia lui Dumnezeu se manifestează oamenilor în mod special prin creațiune. — Toate lucrurile cari există în ceriu și pe pământ au fost scoase din partea lui Dumnezeu din nimica prin un simplu și liber act al voinței sale: Zisa Dumnezeu la începutul timpurilor: Să fie lumină, și s'a făcut lumina! fie tăria, fie apele, stelele, luna, soarele, fie pământul, plantele, animalele, fie omul — și toate lucrurile acestea au eșit din nimica la existență. Arhitecții construiesc palate minunate, dar din materie deja

preexistentă pictorii au lipsă de pânză, culori și penel ca să lucreze, marmură și peatră îi trebuie sculptorului ca să facă statue; Dumnezeu însă n'a avut lipsă de materie pentruca să dea formă idealurilor sale; materia și forma în creaturi e opera atotputerniciei lui Dumnezeu. El nu e un simplu dătător de forme materiei deja preexistente, ci creator, adecă a scos din nimica tot ce există; lumea e trecătoare, finită, imperfectă, nu e vecnică materia, precum zic Dualiștii, ci din neființă a eșit la ființă pentrucă

Dumnezeu a voit. Întru început Dumnezeu a creat cerul și pământul (Facere I. 1); El a zis și s'au făcut lucrurile; a poruncit și au fost create (Ps. 148, 5)

Mare greșeală veche și nouă e Panteismul, cași care nici una nu e mai nebună și mai contrazicătoare minții, care învață că Dumnezeu a creat ființele scoțind materia din propria esență ori natură . . . , precum painginul trage din sine firul pentru ca să-și facă mreja sa; aceasta ar însemna a identifica finitul cu infinitul, creatul cu cel necreat, pe Dumnezeu cu omul, animalele, plantele și mineralele; greșeală dureroasă, condamnată din partea Conciliului Vatican. Nu e nevoie a-și sfărma creația pentru a ști de ce materii sa folosit Dumnezeu pentru facerea lucrurilor; le-a făcut din nimica, iată învățătura Bisericii Catolice, credința din toate timpurile și a tuturor popoarelor cari au umblat în lumina descoperirii, creștinilor, iudeilor, învățatură de atâtea ori repetată pe paginile Sfintei Scripturi. — Frumoasă și mișcătoare scenă se prezintă în cărțile Macaveilor unde o mamă însuflețind pe cei șapte fii ai săi la martiriu, zice celui mai mic: Fiul meu fii cu îndurare față de mine căci sunt mama ta și în decurs de trei ani te-am lăptat și te-am nutrit și te-am condus la această vârstă eu te rog fiul mea, ca tu să privești cerul și pământul și toate lucrurile din ceru și de pe pământ și să știi că acelea lucruri și neamul omenesc sunt create din partea lui Dumnezeu din nimica, astfel nu te vei teme de martiriu . . . (Mac. VII. 28). Cari cuvinte sfinte și mișcătoare ne învață ca noi ființele raționale trebuie să știm a ne ridica în tot momentul la Dumnezeu creatorul cu aspirațiuni infocate, cu rugățiuni, cu recunoștiință pentru bi-

nefacerile creerii. Creaturile neinsuflețite vestesc mărirea lui Dumnezeu prin frumuseța și armonia lor, și noi dela contemplarea minunilor, din univers trebuie să ne ridicăm — și e foarte ușoară calea — la Dumnezeu nemărginit, izvorul tuturor bunătăților și a fericirii și va veni ziua când îl vom privi nu mai mult în faptele sale, ci față în față în vecii vecilor.

Sfintele Taine.

De am avea mintea unui Cheruvim, dragostea unui Serafim, înțelepciunea ingerască și nici atunci nu vom putea cunoaște și pătrunde bunătatea Cuvântului făcut trup.

Blândul Isus făcându-se rob asemenea, nouă, arătându-ne dragostea însăși, imprăștiie întunerecul, ne orientează spiritul și îndreaptă inima mai mult. Cercurile închise nouă sfarmă ușile și ne dă drum liber, iadului îi zdrobește incuietorile și ne unește cu Dumnezeu.

Dar nu s'a mulțumit cu atât. Dânsul ne-a descris anume rețete și mijloace de vindecare sufletească. O Doamne! când cuget la tainele tale, atât de eficace, mă inspăimânt de atâtea bunătate. Înțelepciunea dumnezească cunoscând slăbiciunile naturii omenesci, a instituit Sf. Taine — de cari — durere — azi mulți rătăcesc și se leapadă,

Sfintele taine sunt șapte, dintre cari două a morților și cinci a viilor. — A morților; Botezul care dă viață noului născut în păcat, sufletește mort și Penitența care reinviază, a viilor: Mirul, Cuminecătura, Maslul, Preoția și Căsătoria.

Botezul născutului dă drept de a fi fiul lui Dumnezeu și al bisericii. Mirul întărește pentru a mărturisi și apăra credința, Cuminecătura pentru nutrirea vieții spirituale. Penitența pentru curățirea păcatelor și evitarea recăderii.

Ungerea sau maslul pentru a ne întări contra durerilor, chinurilor și a fricii de moarte. Preoția pentru a deprinde funcțiunile sfinte și a lucra la mântuirea sufletelor. Căsătoria pentru curățirea și sfințirea afecțiunilor familiare și a crește copii creștinește.

Sfiintele sacramente se compun din 3 elemente: Materia, formă și administrare. Materia este lucrul care servește pentru făcerea aceluia sacrament, pâinea, vinul, apa, etc. Forma sunt cuvintele pronunțate asupra materiei și prin care se sfințește materia, Ministrul sacramentului care de regulă sunt episcopii și preoții singuri.

Și aceste trebuie să fie astfel, căci dacă toți credincioșii ar avea drept să administreze sacramente ar fi un chaos în biserică.

(Va urma)

Vasile D. Radu.

Serbarea Dr. Ion Mihalyi. Am anunțat și noi, cumcă în 30 Aug. crt. se vor ținea serbările împreună cu inaugurarea bustului marelui Român maramureșan *Dr. Ioan Mihalyi*. Iubirea inflăcărată a acestui bărbat față de poporul român, munca uriașă pusă întru sprijinul și deșteptarea acestui popor, lucrările literare, cu care a scos la vedere lumea din colțurile mucezite ale arhivelor diploamele de nobilitate ale Maramureșenilor, dragostea gingașă și alipirea neclătită către sfânta Biserică, toate acestea au făcut, că numele lui să ajungă a fi cunoscut în toate unghiurile locuite de Români. Acestei împrejurări i se atribue, că ziua de Dumineca (30 Aug. c.) a fost o zi de sărbătoare nu numai pentru județul nostru ci pentru țara întreagă. A fost un adevărat praznic, ca și de care Maramureșul n'a mai văzut. Guvernul și Academia a fost reprezentate prin inimosul Ministru de Culte și Arte dl. *Alexandru Lepedat*, care prin prezența sa blândă discursurile sale a cucerit cu desăvârșire întreg Maramureșul.

Spațiul îngust al revistei noastre nu ne îngăduie să dăm un raport amănunțit despre cursul acestor serbări, ne marginim a aminti numai punctele mai de capetenie a acestora.

Inceperea a fost cu sf. Liturgie și părăstasul intru amintirea marelui bărbat. Acest serviciu divin s'a săvârșit în Biserica noastră parohială, la a carei zidire episcopul gr. cat. *Ioan Mihalyi* are atâtea merite nepéritoare. S'a continuat cu ședința festivă a despărțământului „Astrei” de sub dirigența valoroșului român *dr. Vas. Chindriș*, prezidând delegatul centrului distinsul protopop *Alexandru Breban*. Părintele profesor *Dr. Alexd. Cziplé* cel mai agrofundat cunoscător al trecutului Maramureșului a ținut conferința ocazională. A urmat actul inaugurării bustului precedat de un scurt serviciu religios, după sfârșitul caruia în numele guvernului și al academiei vorbește cu atâta căldură și duiosie dl. ministru *A. Lepedat*. Urmează vorbirile reprezentanților diferitelor autorități și corporațiuni depunând fie care la rândul său câte o conună de flori la bustul lui *Dr. Ioan Mihalyi*.

Seara la orele 7^{1/2} doamna *Justia Dr. I. Mihalyi* văduva decedatului academician, intru amintirea căruia s'au făcut serbările comemorative, a dat o measa bogată, la care a luat parte dl. Ministru *Lepedat* și încă 50 oaspeți. Dl. primpretor *Longin Mihalyi* fiul regretatului *Dr. Ion Mihalyi* în numele familiei în cuvinte adânc simțite mulțumește dlui Ministru pentru sincerul interes ce l'a purtat față de aceasta serbare pioasă a părintelui său. Oaspeții s'au văzut adânc impresionaji nu numai de călduroasa ospitalitate a doamnei văd. *Mihalyi*, care ca o adevărată mamă română și nobilă a luat și ia parte la toate mișcările religioase și culturale prin sprijinul său valoros, dar și pentru împrejurare, ca au avut norocosul prilej a fi în casa marelui bărbat, de unde s'au dat pe vremuri directivele

sănătoase ale unei vieți cu adevărat românești pe aceste plajuri. La orele 9 s'a dat concertul Moldovenilor precedat de conferința dlui Ministru. Despre concert se vor pronunța cei chemați, noi numai alâta spunem, că producțiunea a stors admirația publicului. Laudă se cu vine leșenilor, cari indemnăți de dorul de a cunoaște pe frații din Maramureș, împreună cu frații din Besarabia în număr de 400 au venit să ne facă aceasta zi de sărbătoare — pururea neuitată!

Pelerinaj la Mănăstirea Moiseiului. La sărbătoarea nașterii Preac. F. Maria (Sf. Marie mică) pe cum în trecut așa și de asta dată poporul credincios se pregătește a lua parte în cete mari. După cum am vestit și în numărul din urmă al organului nostru, deja în preziua sărbătoarei, Prea sfințitul nostru părinte-episcop *Iuliu* va fi sosit la sfânta Mănăstire,

unde va săvârși sfintele slujbe și va ținea cuvântările de învățătură creștinească. Ziua sărbătorei va fi Marți în 8 Septembrie stil nou crt.

Frații nostri din Ceho-slovacia vor veni și de asta dată la acest locaș de rugă.

Insămnăm aici, că pentru a putea veni fără nici o piedecă credincioșii de pe teritor ceho-slovac, guvernul nostru a luat măsurile cuvenite, ca autoritățile de graniță dela podul Slatinei să fie incunoștințate ca să deie trecere liberă peste frontieră tuturor credincioșilor, cari doresc a lua parte la ruga din Moisei. În consecință onorații preoți vor compune lista pelerinilor din fie care comună, carea prezentându-o șefilor dela graniță vor putea intra în țară fără nici o piedecă. Dorim să vină cât mai mulți!

Calendar săptămânal.

6—12 Septembrie 1925.

- 6 **Dumineca.** 13-a d. Rusalii, (Matei c. 21, v. 33—42. ev. inv. 2, gl. 4.) Minunea arh. Mihail.
7. Luni. M. Sozont.
8. **Marți. Nașt. Născ. de Dumnezeu.**
9. Miercuri. SS. PP. Ioachim și Ana.
10. Joi. SS. muieri mart. Minodora, Nimfodora, Mitr.
11. Vineri. Cuv. Teodora.
12. Sâmbăta. Mart. Auțonom. (284—305.)

Cumpărați: „Noul Testament“ Piața Unirii No. 25.